

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-103/14

Bronius Jakutis

ir

Kretingalės kooperatinė ŽŪB

prieš

Nacionalinę mokėjimo agentūrą prie Žemės ūkio ministerijos

ir

Lietuvos valstybę

(Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Žemės ūkis — Reglamentas (EB) Nr. 73/2009 — 7 straipsnio 1 dalis, 10 straipsnio 1 dalis, 121 straipsnis ir 132 straipsnio 2 dalis — Šio reglamento įgyvendinimo aktai — Galiojimas atsižvelgiant į ESV sutartį, 2003 m. Stojimo aktą ir nediskriminavimo, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principus — Ūkininkams skirtų tiesioginių išmokų moduliavimas — Sumų sumažinimas — Tiesioginių išmokų lygis, taikomas tokios sudėties Europos bendrijos, kokia ji buvo 2004 m. balandžio 30 d., valstybėse narėse ir valstybėse narėse, įstojusiose į ją 2004 m. gegužės 1 d. — Nepaskelbimas ir nemotyvavimas“

Santrauka – 2015 m. lapkričio 12 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas

1. *Europos Sąjungos teisė — Aiškinimas — Metodai — Pažodinis, sisteminis ir teleologinis aiškinimas*
(Tarybos reglamento Nr. 73/2009 10, 121 straipsniai ir 132 straipsnio 2 dalis)
2. *Žemės ūkis — Bendra žemės ūkio politika — Tiesioginės paramos schemos — Bendrosios taisyklės — Tiesioginių išmokų, skirtų ūkininkams valstybėse narėse, įstojusiose į Europos Sąjungą 2004 m., moduliavimas — Papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų sumažinimas — Tiesioginių išmokų, taikomų senosiose ir naujosiose valstybėse narėse, lygiai — Taikymo sąlygos*

(2003 m. Stojimo aktas; Tarybos reglamento Nr. 73/2009 7 straipsnio 1 dalis, 10 straipsnio 1 dalis ir 121 straipsnis)

3. *Žemės ūkis — Bendra žemės ūkio politika — Tiesioginės paramos schemas — Bendrosios taisyklės — Tiesioginių išmokų, skirtų ūkininkams valstybėse narėse, įstojusiose į Europos Sąjungą 2004 m., moduliavimas — Papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų sumažinimas — Komisijos pareiga suderinti tiesioginių išmokų ir papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų moduliavimą — Apimtis*

(2003 m. Stojimo akto II priedo 6 skyriaus A dalies 27 punkto b papunktis; Tarybos reglamento Nr. 1259/1999 1c straipsnis ir Tarybos reglamento Nr. 73/2009 17 konstatuojamoji dalis, 7 straipsnio 1 ir 2 dalys, 10 straipsnio 2 dalis ir 132 straipsnio 2 ir 5–8 dalys)

4. *Europos Sąjungos teisė — Aiškinimas — Tekstai keliomis kalbomis — Vienodas aiškinimas — Skirtumai tarp skirtingų kalbinių versijų — Atsižvelgimas į bendrą teisės akto struktūrą ir tikslą*

(Tarybos reglamento Nr. 1259/1999 1c straipsnio 2 dalis)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 52, 93 punktus)

2. Reglamento Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams, 7 straipsnio 1 dalis, 10 straipsnio 1 dalis ir 121 straipsnis aiškintini taip, kad sąvoka „valstybėse narėse, išskyrus naująsias valstybes nares, taikytinas tiesioginių išmokų lygis“ turi būti suprantama taip, kad šis lygis 2012 m. buvo lygus 90 % visų tiesioginių išmokų lygio, o sąvoka „tiesioginių išmokų lygis naujosiose valstybėse narėse“ turi būti suprantama taip, kad šis lygis 2012 m. buvo lygus tokios sudėties Europos bendrijos, kokia ji buvo 2004 m. balandžio 30 d., valstybėse narėse buvusiam lygiui. Nuoroda į valstybėse narėse, išskyrus naująsias valstybes nares, taikytiną tiesioginių išmokų lygį, nurodytą Reglamento Nr. 73/2009 10 ir 121 straipsniuose, Sąjungos teisėje atsirado Akte dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų, siekiant reglamentuoti laipsnišką tiesioginių išmokų įvedimą naujosiose valstybėse narėse. Kadangi tiesioginių išmokų atitinkamų lygių ryšys šiose dviejose valstybių narių grupėse išplaukia iš šio Stojimo akto, taigi – iš pirminės teisės nuostatų, jis, aiškinant Reglamentą Nr. 73/2009, laikytinas įtvirtintu, nes šis reglamentas atspindi nuostatas, išdėstytas minėto Stojimo akto II priede.

Šiomis aplinkybėmis negalima sutikti su argumentais, kuriais siekiama užginčyti tiesioginių išmokų lygių, taikytinų atitinkamai valstybėse narėse, išskyrus naująsias valstybes nares, ir naujosiose valstybėse narėse, lygiavertiškumą, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 73/2009 10 straipsnį, nes dėl moduliavimo netaikymo mažesnėms nei 5 000 EUR tiesioginėms išmokoms valstybėse narėse, išskyrus naująsias valstybes nares, už 2012 m. išmokėtų tiesioginių išmokų suma, nepaisant 10 % dydžio moduliavimo, iš tiesų yra didesnė už 90 % visų tiesioginių išmokų lygį, t. y. naujosiose valstybėse narėse oficialiai pasiektą lygį. Iš tiesų, kadangi prieš moduliavimą taikytinas tiesioginių išmokų lygis yra 100 %, neatsižvelgiant į įvairiose valstybėse narėse faktiškai išmokėtas sumas, Reglamento Nr. 73/2009 7 straipsnio 1 dalyje numatytas bendras 10 % dydžio moduliavimas turi būti laikomas sumažinimu, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį, į kurią reikia atsižvelgti siekiant pripažinti taikytinų tiesioginių išmokų lygių lygiavertiškumą. Tačiau atsižvelgus į nominalų šių skaičiavimų poveikį, be ūkininkų, gaunančių mažiau nei 5 000 EUR atitinkamai valstybėse narėse, išskyrus naująsias valstybes nares, ir naujosiose valstybėse narėse, skaičiaus klausimo, kiltų klausimas dėl didelio skirtumo tarp atitinkamai išmokėtų tiesioginių išmokų už hektarą sumų, ir taip visiškai šiose dviejose valstybių narių grupėse išmokėtų išmokų lygio palyginimas taptų neįmanomas. Pasirenkant abstraktų taikytino tiesioginių išmokų lygio kriterijų tokių svarstymų galima išvengti.

(žr. 53, 59-63 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

3. Kalbant apie papildomas nacionalines tiesiogines išmokas, kurios pagal vienkartinės išmokos už plotus schemą gali būti skiriamos naujosiose valstybėse narėse, įstojusiose į Europos Sąjungą 2004 m., pažymėtina, kad Komisijos leidimas, kurio, remiantis Reglamento Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams, 132 straipsnio 6 dalimi, reikia skiriant šias išmokas, priklauso nuo konkretaus ir išsamaus aptariamų išmokų nagrinėjimo, t. y. nagrinėjimo, kurio etapai jau buvo nurodyti 1c straipsnyje, Akto dėl minėtų naujųjų valstybių narių stojimo sąlygų II priedo 6 skyriaus A dalies 27 punkto b papunkčiu įterptame į Reglamentą Nr. 1259/1999, nustatantį bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles.

Nors tiek Reglamento Nr. 73/2009 1c straipsnis, tiek 132 straipsnio 2 dalis iš esmės skirti visoms šioms naujosioms valstybėms narėms, iš kiekvieno šių straipsnių 4 dalies matyti, kad naujoji valstybė narė, kuri taiko vienkartinės išmokos už plotus schemą, gali skirti papildomą nacionalinę tiesioginę paramą laikydamosi kiekvieno šių straipsnių 5–8 dalyse nurodytų sąlygų. Remiantis teisėtu pagrindu nuo 2012 m. naujosiose valstybėse narėse taikyti moduliavimo tvarką, taip pat, kaip nurodyta Reglamento Nr. 73/2009 17 konstatuojamojoje dalyje, ir papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms, reikia priderinti Sąjungos tiesioginių išmokų ir papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų bendros sumos sumažinimo mechanizmą prie vien Sąjungos tiesioginių išmokų moduliavimo mechanizmo. Kalbant apie šią bendrą sumą pažymėtina, kad į sumažinimus turi būti atsižvelgiama, tik jei Sąjungos tiesioginėms išmokoms taikomas moduliavimas. Jeigu, remiantis Reglamento Nr. 73/2009 10 straipsnio 2 dalimi, moduliavimas netaikomas mažesnėms nei 300 000 EUR dydžio išmokoms, sumažinimai taip pat neturi būti taikomi papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms.

Kadangi Reglamento Nr. 73/2009 7 straipsnio 1 dalis valstybėse narėse, įstojusiose į Europos Sąjungą 2004 m., netaikoma, taikoma tik šio reglamento 7 straipsnio 2 dalis, taigi taikomas tik sumų, viršijančių 300 000 EUR, sumažinimas 4 procentiniais punktais. Todėl Komisijos sprendimas, kuriame tiesioginių išmokų moduliavimas ir papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų moduliavimas nebuvo suderinti, tiek, kiek juo reikalaujama taikyti moduliavimą už 2012 m. ūkininkams, kuriems bendra nacionalinių ir Sąjungos tiesioginių išmokų suma yra nuo 5 000 iki 300 000 EUR, turi būti pripažintas negaliojančiu.

(žr. 81–87 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)

4. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 103 punktą)